

Sygn. akt III AUa 290/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. K. (1) (A. K. (1))

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej A. K. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 8 grudnia 2011r. sygn. akt XI U 1722/11

oddala apelację.

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt IIIAUa 290/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej A. K. (1) prawa do emerytury uzasadniając zajęte stanowisko przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 roku w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki oraz okolicznością, że na dzień 31 grudnia 1998 roku nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniosła ubezpieczona A. K. (1) domagając się jej zmiany oraz argumentując, iż w swojej ocenie spełnia przesłanki do przyznania prawa do spornego świadczenia a organ rentowy błędnie zinterpretował wskazane przepisy prawa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i podnosząc, iż wydana decyzja jest prawidłowa bowiem ustawodawca przewidział możliwość skorzystania z wcześniejszej emerytury dla osób, które z powodu opieki nad dzieckiem z ustaloną całkowitą niezdolnością do pracy lub samodzielnej egzystencji nie mogły i nadal nie mogą kontynuować zatrudnienia.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011 roku sygn. akt XI U 1722/11 Sąd Okręgowy w Katowicach Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych XI Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że córka ubezpieczonej A. K. (2) urodziła się dnia (...), a od dnia 1 października 2003 roku jest uprawniona do renty socjalnej. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika również, że w dniu 18 grudnia 2009 roku zmarł ojciec A. K. (2), a od dnia

1 kwietnia 2009 roku przyznano wymienionej prawo do renty rodzinnej na stałe.

Z ustaleń Sądu wynika, iż od dnia 16 października 1989 roku ubezpieczona A. K. (1) jest zatrudniona na (...) Uniwersytecie Medycznym w K., na stanowisku starszego inspektora.

Uzasadniając zajęte stanowisko treścią art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 roku w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. z 1989 roku Nr 29 poz. 149) Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczona nie spełnia koniecznej przesłanki do przyznania prawa do spornego świadczenia jaką jest niemożność podjęcia w ogóle lub niemożność kontynuacji zatrudnienia z powodu stanu zdrowia swojego dziecka wymagającego bez względu na wiek jej stałej opieki oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych.

Sąd pierwszej instancji argumentował, iż nie może nabyć prawa do spornego świadczenia matka, która w dacie 31 grudnia 1998 roku pozostawała w zatrudnieniu, mimo stanu zdrowia dziecka wymagającego stałej opieki, jeżeli ustanie zatrudnienia uzależniała od pozytywnej decyzji organu rentowego przyznającej emeryturę.

Sąd Okręgowy wskazywał, iż stan zdrowia dziecka ubezpieczonej został spowodowany schorzeniem o nazwie zespół (...), uzyskiwane przez ubezpieczoną wynagrodzenie za pracę pozwala na zatrudnienie opiekunki i zapewnienie córce godnej egzystencji.

Sąd pierwszej instancji zwrócił również uwagę na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 stycznia 2000 roku sygn. akt K 18/99 (Dz.U. 00.2.26).

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego wyroku wniosła ubezpieczona A. K. (1) domagając się zmiany zaskarżonego wyroku w związku z okolicznościami uzasadniającymi,

jej zdaniem, prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad osobą wymagającą szczególnej troski oraz powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia

4 stycznia 2000 roku K 18/99. Ubezpieczona argumentowała, iż pogodzenie pracy zarobkowej oraz opieki nad bardzo chorą osobą cierpiącą na zespół (...) jest niemożliwe. Nadto skarżąca podnosiła, iż jednocześnie zubożenie sytuacji materialnej jest niedopuszczalne z uwagi na bardzo wysokie wydatki związane z utrzymaniem oraz zdrowiem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej podlega oddaleniu.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. Nr 28, poz. 149 ze zm.), wydane zostało na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), zwanej dalej "ustawą o z.e.p."

W dniu 1 stycznia 1999 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), powoływana dalej jako "ustawa

o emeryturach i rentach", która uchyliła ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Przepis art. 186 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach utrzymał możliwość skorzystania z dotychczasowych zasad przechodzenia na emeryturę przez osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r., które spełniły warunki do nabycia prawa do tego świadczenia, mimo że do dnia wejścia w życie ustawy nie zgłosiły wniosku o emeryturę. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia

4 stycznia 2000 r., K 18/99 (OTK 2001 nr 1, poz. 1) orzekł, że przepis art. 186 ust. 3, w zakresie, w jakim uzależnia od urodzenia wnioskodawców przed 1 stycznia 1949 r., stosowanie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r.

w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki do wniosków o emeryturę zgłoszonych po dniu wejścia w życie ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że narusza zasadę ochrony praw nabytych.

Rację ma zatem Sąd pierwszej instancji stwierdzając, że wniosek ubezpieczonej jest rozpoznawany według przepisów wskazanego rozporządzenia i tylko w tym sensie znaczenie ma wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 stycznia 2000 r., K 18/99.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy zatem ustalenia czy ubezpieczona spełnia przesłanki do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury określone przede wszystkim art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach

z FUS (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku nr 153 poz. 1227).

Również zdaniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach ubezpieczona nie spełnia wszystkich wymaganych przepisami prawa przesłanek niezbędnych do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury w związku z opieką nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, a mianowicie podstawowego warunku, jakim jest niemożność podjęcia pracy albo konieczność jej zaprzestania ze względu na stan zdrowia dziecka

i konieczność sprawowania nad nim stałej (ciągłej) opieki. Ubezpieczona od dnia 16 października 1989 roku jest zatrudniona w (...) Uniwersytecie Medycznym w K. na stanowisku starszego inspektora.

W tym miejscu również wypada zwrócić uwagę na pismo z dnia 10 kwietnia 2008 roku Ministra Pracy i Polityki Społecznej SPS-023-1410/08 - zasady przyznawania wcześniejszych uprawnień emerytalnych rodzicom dzieci niepełnosprawnych - gdzie podkreślono, że regulacja prawna pozwalająca jeszcze przez pewien okres na korzystanie przez opiekunów dzieci specjalnej troski

z wcześniejszej emerytury jest świadczeniem zanikającym. Wskazano również,

że z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tworzonego ze składek na ubezpieczenie społeczne osób czynnych zawodowo nie mogą być finansowane świadczenia pozaubezpieczeniowe. Konieczność zrezygnowania przez jednego z rodziców z pracy zarobkowej nie jest bowiem ryzykiem emerytalnym ani rentowym lecz ryzykiem objętym wsparciem ze środków przeznaczonych w budżecie państwa na pomoc społeczną.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek